

وقتی زندگی خاکستری می‌شود

در گذشته، وقتی زن و مرد به دوران پیری می‌رسیدند، باور عمومی این بود که از دشواری‌های زندگی گذشته‌اند و به ساحل امن و آرامش رسیده‌اند؛ حالا پس از سروسامان گرفتن فرزندان و رهایی از مشاغل و مشغله‌های زندگی می‌توانند کنار هم به خوبی و خوشی زندگی کنند. از سوی دیگر، این تصور وجود داشت که بر اثر چند دهه همراهی و هم‌جواری، زن و شوهر با خلیات یکدیگر خو گرفته‌اند و دیگر چالشی نه بیرونی و نه درونی در مسیر زندگی‌شان وجود نخواهد داشت.

اما پدیده طلاق خاکستری بیش از یک دهه است که این باور را زیر سؤال برده است.

به وقت خاکستری

بر پایه آمار رسمی سازمان ثبت احوال، طلاق خاکستری در دهه‌های پایانی ۹۰ رشد قابل توجهی داشته است. از نظر طول عمر ازدواج، بیشترین طلاق در زوج‌هایی ثبت شده که ۲۵ تا ۲۹ سال با یکدیگر زندگی کرده‌اند؛ با ۷ هزار و ۲۷۳ مورد در سال ۱۴۰۲. در همین سال، از میان زوج‌هایی که سه دهه در کنار هم زندگی کرده‌اند، ۱۰ هزار و ۴۳۶ مورد طلاق ثبت شده است.

همچنین طبق آمار، گروه سنی شصت سال به بالا بیش از دیگران طلاق خاکستری داشته‌اند. نکته دیگر اینکه در این بازه سنی، مردان بیش از زنان زندگی مشترکشان را خراب کرده‌اند. جالب آنکه طلاق در این گروه سنی به طور میانگین شش برابر طلاق در گروه ۵۱ تا ۶۰ سال گزارش شده است.

مهم‌ترین دلایل طلاق در دوره کهن‌سالی

- مشهورترین دلیل، سندرم آشیانه خالی است
- ناامید شدن از اصلاح یا بهبود رفتار همسر
- تبدیل طلاق عاطفی به طلاق قانونی
- امیدواری به زندگی با فرزندان و گرفتن حمایت مالی یا عاطفی از آنان
- نامرئی شدن زنان در زندگی خانوادگی و احساس دیده نشدن
- قطع حمایت مالی مرد از زن مانند پرداخت نکردن نفقه و...
- فارغ شدن از مسئولیت فرزندان
- نداشتن انگیزه برای ادامه زندگی مشترک
- بی‌توجهی عاطفی از سمت دو نفر
- مقایسه زندگی خود با زندگی فرزندان
- اختلافات مالی مانند درخواست ارثیه یا مهریه از سمت زن
- نبود نیازهای جنسی هم‌سو
- باور به این گزاره که «مگر چقدر دیگر قرار است زندگی کنیم؟»
- از بین رفتن تابوی طلاق در دوران کهن‌سالی
- بی‌کاری و نداشتن سرگرمی
- بالا رفتن امید به زندگی، کهن‌سالان دیگر تصور نمی‌کنند که چیزی از عمرشان باقی‌مانده و می‌دانند روزهای زیادی پیش‌رویشان است و به فکر بهره‌برداری از آن می‌افتند.

۳

بحران میان‌سالی و دردسرهای چهل‌سالگی

اگر سال اول آشنایی و پنج سال نخست زندگی مشترک را گذرانده‌اید، لازم است که اول‌خدا را شکر کنید و بعد حواستان را بدهید به روزهای میان‌سالی. دوره‌ای که برای خانم‌ها با توجه به عرف کمی زودتر شروع شده است و در دهه سوم عمرشان یقه‌شان را می‌گیرد و در آقایان معروف به چل‌چلی است.

مهم‌ترین دلایل طلاق در دوره میان‌سالی

- بحران میان‌سالی؛ اینکه زوجین فکر می‌کنند کارهای نکرده‌ی زیادی دارند و همسرشان مانع رسیدن به آن خواسته‌هاست.
- ازدواج در سن پایین؛ یعنی زوجین در سن پایین ازدواج کرده و با بالا رفتن سن به اصطلاح تازه می‌فهمند از زندگی چه می‌خواهند یا معتقدند جوانی نکرده‌اند.
- اختلافات سنی زوجین و تغییر نیازها؛ به طور مثال مرد وارد سال‌های آخر میان‌سالی شده و زن هنوز جوان است.
- اختلاف سطح تحصیلات؛ چه در زن چه مرد که موجب به هم خوردن هم سطح بودن آن‌ها می‌شود.
- ارتقای شغلی مرد و عقب ماندن زن از پیشرفت
- ارتقای مالی زن و دستیابی به استقلال مالی
- تغییر در باورها و ارزش‌ها
- تغییر در سبک زندگی
- نداشتن هدف مشترک، علایق مشترک یا فعالیت مشترک با هم
- تنوع طلبی زوجین و ورود به رابطه موازی با زندگی مشترک
- مشکلات مالی و اقتصادی
- ناباروری
- تفاوت خواسته‌ها و توجه نکردن به خواسته‌های طرف مقابل
- سردی روابط زناشویی
- خیانت
- شکست شغلی
- اعتیاد و سوء رفتارهای ناشی از آن
- خشونت خانگی از توهین لفظی تا ضرب و جرح
- انحرافات یا تفاوت گرایش‌های جنسی

۲